

Pla d'Igualtat de Gènere

ESDAPC

Control de canvis

Versió	Data	Descripció de la modificació
1	Febrer 2022	Inici elaboració esborrany Pla Igualtat de gènere
2	Març - maig 2022	Elaboració del PdIG
3	Maig-juny 2024	Actualització: <ul style="list-style-type: none">- Eliminar primer paràgraf d'eixos estratègics i accions- Afegit apartat recursos- Marca ESDAPC- Revisió d'estil

Índex

Control de canvis	2
1. JUSTIFICACIÓ	4
2. MISSIÓ DEL PLA D'IGUALTAT	4
3. PRINCIPIS DEL PLA D'IGUALTAT	4
4. OBJECTIUS	5
5. NORMATIVA	6
6. EIXOS ESTRATÈGICS I ACCIONS	7
7. RESPONSABILITATS DEL PLA D'IGUALTAT DE GÈNERE	9
8. SEGUIMENT I AVALUACIÓ	9
9. ANNEXOS	10
9.1. Guia d'usos no sexistes de la llengua	10
9.2. Recursos	13
9.2.1. Articles	13
9.2.2. Webs	13
9.2.3. Vídeos	14
9.2.4. Documents	14
9.2.5. Guies	15

1. JUSTIFICACIÓ

El dret de totes les persones a la igualtat i a la protecció contra la discriminació és un dret universal. La igualtat d'oportunitats entre dones, homes i persones no binàries, i la prohibició de qualsevol discriminació per raó de sexe i gènere, estan recollides a la Constitució espanyola, a l'Estatut d'Autonomia de Catalunya i a tota la normativa comunitària.

L'ESDAPC és una institució compromesa amb les persones i l'entorn en general, i fruit d'aquest compromís s'ha elaborat aquest Pla d'Igualtat (PdIG) seguint els principis del PCBP:

- Un dels objectius del Pla de Convivència i de Bones Pràctiques (PCBP) és *“promoure la igualtat de gènere: oferint la mateixa igualtat d'oportunitats a homes i dones, tenint en compte i respectant les diferències de sexe i valorant-les”*.
- En l'apartat 12 del PCBP es dedica a la presència equilibrada de dones i homes als òrgans del govern i de representació.
- En el Verifica, en l'apartat 6, s'especifiquen els mecanismes per promoure aquesta igualtat de gènere que fan referència a l'elaboració del PdIG i el Pdl.
- Mitjançant el PdIG s'estableixen les estratègies o accions que defineixen l'horitzó de les polítiques de gènere de la nostra comunitat educativa.

2. MISSIÓ DEL PLA D'IGUALTAT

El PdIG és un pla d'acció per detectar biaixos, corregir-los i encaminar-nos cap a la igualtat. És un deure i un compromís amb la societat. La missió d'aquest PdIG és:

- Garantir la igualtat d'oportunitats entre dones, homes i persones no binàries.
- Compromís de l'ESDAPC per ser un referent en la igualtat d'oportunitats entre dones, homes i persones no binàries.
- Sensibilitzar a la comunitat educativa en la igualtat d'oportunitats entre qualsevol tipus de gènere i/o sexe.
- Promoure la coeducació seguint l'establert en el PCBP.

3. PRINCIPIS DEL PLA D'IGUALTAT

La igualtat entre dones, homes i persones no binàries és un principi fonamental basat en la participació activa i equilibrada en tots els àmbits de la vida, és a dir, en l'esfera civil, laboral, social i cultural.

L'ESDAPC ha d'incorporar transversalment la perspectiva de gènere, és a dir, promoure activament la igualtat efectiva de dones i homes i la no-discriminació de les persones del col·lectiu LGBTI en el conjunt de les seves actuacions. Tanmateix, abolir possibles desigualtats i discriminacions de gènere que puguin influir negativament en el seu

desenvolupament, per aquest motiu, ha de gestionar els recursos humans i aprofitar el talent disponible de qualsevol persona sense cap discriminació per motiu de sexe o gènere en i de la institució.

Des de la institució es propicia la presència equilibrada de dones, homes i persones no binàries en tots els òrgans de govern i de representació de l'ESDAPC.

Els principis que guien el desenvolupament d'aquest PdIG són:

- **Igualtat d'oportunitats i dret a la diferència:** la igualtat fa referència a la necessitat de corregir les discriminacions i valorar la diversitat.
- **Equitat:** promoure que la representació de dones, homes i persones no binàries en qualsevol àmbit de la institució sigui paritària per consolidar una cultura organitzacional igualitària.
- **Transversalització:** incorporació de la igualtat d'oportunitats i la perspectiva de gènere en les diferents polítiques i accions educatives de la institució.
- **Participació i corresponsabilitat:** cal la corresponsabilitat de la comunitat educativa i dels agents educatius de l'entorn per aconseguir una actuació compartida, coherent, eficaç i eficient.
- **Cultura de la pau:** la pau quotidiana com a autèntica llavor de la convivència la qual demana una gestió positiva de conflictes i una cultura de diàleg.

4. OBJECTIUS

Els objectius que s'emmarquen en aquest PdIG són:

- Visibilitzar i complir el compromís de la institució amb la igualtat efectiva de dones, homes i persones no binàries.
- Difondre i promoure la perspectiva de gènere en el currículum i en la recerca.
- Compromís de l'ESDAPC amb una cultura de pau i tolerància zero davant qualsevol mena de violència de gènere i sexe.
- Promoure la igualtat d'oportunitats i la participació equitativa de dones, homes i persones no binàries en tots els col·lectius de la comunitat educativa.
- Promoure la igualtat d'oportunitats en l'accés, la promoció i les condicions laborals.
- Detectar, resoldre, prevenir i protegir situacions d'assetjament sexual, per sexe i gènere.
- Promoure l'ús d'un llenguatge gràfic, escrit i oral, respectuós, inclusiu i no sexista.

5. NORMATIVA

La Constitució espanyola, en el seu article 14 reconeix el dret a la no-discriminació: *“Els espanyols són iguals davant la llei, sense que pugui prevaler cap discriminació per raó de naixement, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social”*.

L'Estatut dels Treballadors (RDL 1/1995 de 24 de març) també recull el principi de la no-discriminació en diversos articles. L'article 4.2.c Els treballadors tenen dret: *“a no ser discriminats per al treball, o una vegada treballant, per raons de sexe, estat civil [...]”*. L'article 17.1 sobre el principi de no-discriminació en les relacions laborals, l'article 24.2 sobre igualtat de tracte en els criteris de promoció, l'article 28 sobre igualtat de remuneració per raó de sexe.

L'Estatut d'Autonomia de Catalunya (2006), en el capítol I, “Drets i deures de l'àmbit civil i social, en l'article 19 dels Drets de les dones estableix que *“totes les dones tenen dret al lliure desenvolupament de llur personalitat i capacitat personal, i a viure amb dignitat, seguretat i autonomia, lliures d'explotació, maltractaments i de tota mena de discriminació”*, i que *“les dones tenen dret a participar en condicions d'igualtat d'oportunitats amb els homes en tots els àmbits públics i privats”*. En el seu article V, “Principis Rectors”, dedica l'article 41 a la perspectiva de gènere. En el capítol II, “les matèries de les competències” en l'article 153 el dedica a les polítiques de gènere.

Altres normatives que precedeixen a les anteriors són:

- [Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre](#), de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.
- [DECRET 306/2006, de 20 de juliol](#), de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. Del conjunt de previsions d'incidència en aquesta matèria, destaquen especialment les de l'article 41, intitulat “Perspectiva de gènere”, perquè desplega les bases estatutàries de les polítiques d'igualtat de gènere a Catalunya.
- [Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març](#), per a la igualtat efectiva de dones i homes.
- [Protocol marc i circuit nacional per a una intervenció coordinada contra la violència masclista](#) (2008). Document que estableix una resposta unificada, coordinada i adequada als diferents problemes derivats de la violència de gènere.
- [Llei d'Educació 12/2009, del 10 de juliol](#), en l'article 2, principis rectors del sistema educatiu, punt 1 m, esmenta la coeducació i el foment de la igualtat real i efectiva entre dones i homes, en les Disposicions Transitòries, en la setena, el dedica al Pla per a la igualtat de gènere en el sistema educatiu.
- Pacte Europeu per a la igualtat de gènere, de març de 2011.

- [Llei 11/2014, de 10 d'octubre](#), per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia, que estableix en l'article 1 el dret a la igualtat i la no-discriminació per raó d'orientació sexual, identitat de gènere i expressió de gènere, i que defineix en l'article 4 les diferents formes de discriminació i assetjament.
- [Pla d'igualtat de gènere en el sistema educatiu](#), aprovat el 20 de gener de 2015. Els seus objectius són la incorporació de la perspectiva de gènere i la igualtat real i efectiva dels homes i les dones en les polítiques educatives.
- Els Objectius de Desenvolupament Sostenible i l'Agenda 2030 de les Nacions Unides per al Desenvolupament sostenible.
- [Llei 17/2015, de 21 de juliol](#), d'igualtat efectiva de dones i homes. Estableix garantir la igualtat de dones i homes com a dret fonamental en tots els camps en què els poders públics exerceixen responsabilitats, la qual cosa inclou la seva obligació d'eliminar qualsevol forma de discriminació, sigui directa o indirecta.
- [Pla interdepartamental de polítiques LGBTI 2019-2022](#). Inclou actuacions que incorporin la transversalitat en la perspectiva de la diversitat sexual i de gènere.
- [Pla estratègic de polítiques d'igualtat de gènere del Govern de la Generalitat, 2019-2022](#), estableix en l'eix 3 la prevenció i erradicació de les violències masclistes.
- [Llei 17/2020, del 22 de desembre](#), de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista.
- Protocol per a la prevenció, detecció i actuació contra les situacions d'assetjament, ciberassetjament, assetjament sexual, per raó de sexe, identitat de gènere i orientació sexual i la violència masclista de l'ESDAPC.

6. EIXOS ESTRATÈGICS I ACCIONS

En el PdIG de l'ESDAPC es presenten les línies d'actuació sota eixos estratègics que vertebraran l'activitat acadèmica i de gestió institucional. Els actors són tota la comunitat educativa; alumnat, professorat, personal d'administració de serveis i personal amb càrrecs de gestió.

El PdIG s'ha dissenyat en 5 eixos estratègics:

EIXOS ESTRATÈGICS	ACCIONS
1. Promoure una cultura d'igualtat	<ul style="list-style-type: none"> - Difondre internament el PdIG a través dels òrgans de direcció, la CPAT ESDAPC i de les diferents coordinacions a la comunitat educativa. - Difondre externament el PdIG a través de la web i altres mitjans (APP) per a la comunitat educativa.

	<ul style="list-style-type: none"> - Donar suport institucional a les activitats formatives en clau de gènere. - Promoure la presència de dones i persones no binàries com a ponents en actes institucionals (acte inaugural...). - Promoure l'ús d'un llenguatge gràfic, escrit i oral, respectuós, inclusiu i no sexista. - Difondre la guia d'usos no sexistes de la llengua que ajudi la comunitat educativa a elaborar textos igualitaris i no sexistes (annex 1). - Revisar l'ús del llenguatge inclusiu en la pàgina web, APP, Moodle, documents i materials elaborats, sistemes de gestió, guies docents...
<p>2. Docència amb perspectiva de gènere</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Incloure progressivament la perspectiva de gènere en el currículum. - Promoure accions formatives adreçades al professorat sobre la introducció de la perspectiva de gènere en la docència. (oferir formació al professorat de l'ESDAPC per tal que pugui introduir la perspectiva de gènere en les matèries que ofereixen.)
<p>3. Igualtat d'oportunitats en l'accés, promoció i les condicions laborals</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Garantir que no es produeixin actituds sexistes o tracte discriminatori en les condicions laborals. - Comprovar que no hi ha discriminació per raó de gènere i sexe en l'organització del treball.
<p>4. Participació i representació paritàries</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Impulsar la paritat en tots els àmbits de participació, representació i presa de decisions. - Incorporar la perspectiva de gènere en la tria de les persones conferenciantes de l'acte d'inauguració i altres actes institucionals. - Promoure la representació equitativa de les dones i homes en els càrrecs de responsabilitat, en els òrgans col·legiats i de participació i en els grups de treball, com un element enriquidor i d'igualtat d'oportunitats.
<p>5. Prevenció i erradicació de la violència de gènere</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Prevenir i detectar precoçment situacions de discriminació i violència de gènere donant a conèixer el <i>Protocol per a la prevenció, detecció i actuació contra les situacions d'assetjament, ciberassetjament, assetjament sexual, per raó</i>

	<p><i>de sexe, identitat de gènere i orientació sexual i violència masclista.</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Garantir l'aplicació del <i>protocol per a la prevenció, detecció i actuació contra les situacions d'assetjament, ciberassetjament, assetjament sexual, per raó de sexe, identitat de gènere i orientació sexual i violència masclista.</i>- Vetllar per l'eliminació de la docència de les titulacions els textos i materials amb continguts sexistes, violents i discriminatoris envers les dones i persones no binàries, excepte si l'ús d'aquests textos i materials té com a objectiu debatre'ls per tal de promoure el pensament crític de l'alumnat.
--	--

7. RESPONSABILITATS DEL PLA D'IGUALTAT DE GÈNERE

La responsabilitat política del Pla correspon a la direcció de l'ESDAPC amb coordinació de les direccions de les Escoles d'Art.

La coordinació i actualització del PdIG és a càrrec de la direcció de l'ESDAPC, CPAT ESDAPC i Orientació Educativa. Mitjançant les coordinacions del CPAT ESDAPC s'aniran recollint les accions realitzades durant l'any per proposar possibles actualitzacions i millores en el PdIG.

Cada campus tindrà una persona responsable d'igualtat (coordinació PAT de campus i/o orientador/a Educatiu/va) amb coordinació amb la CPAT ESDAPC.

És indispensable que es vetlli per la igualtat en, com a mínim:

- Cal assegurar que la comunitat educativa dels campus rebi la informació sobre el Pla d'igualtat de gènere mitjançant el CPAT ESDAPC.
- Incorporació de la perspectiva de gènere i la igualtat real de dones, homes i persones no binàries en les polítiques educatives.
- Promoure la coeducació seguint l'establert en el PCBP.

8. SEGUIMENT I AVALUACIÓ

Primer de tot, es farà la difusió del Pla d'igualtat entre la comunitat educativa mitjançant els canals de comunicació de l'ESDAPC: Canals de comunicació de l'ESDAPC (WEB i APP), Pla d'Acció Tutorial, guia de l'estudiant, guia del professorat i equips directius de les set escoles d'art (campus ESDAPC).

ESDAPC proposa que el Pla ha de ser flexible i obert, per tal de poder-lo adaptar als resultats del seguiment i avaluació mitjançant canvis o l'adopció de mesures complementàries.

9. ANNEXOS

9.1. Guia d'usos no sexistes de la llengua

Per emprar un llenguatge inclusiu correcte, primer de tot, es prioritzen les formes genèriques i impersonals abans que les formes dobles, sempre que sigui possible.

A) Parlar sempre amb masculí genèric, invisibilitza les dones i es reforça els estereotips, evitar-ho:		
En lloc de	Proposta	Què fem?
Alumnes	Alumnat	Fem ús de substantius genèrics, col·lectius o abstractes.
Professors	Equip docent o professorat	
Tutors	El professorat tutor	
La directora, la Cap d'estudis, professors i alumnes	La comunitat educativa	
Destinatari	Persona destinatària	Anteposem la paraula <i>persona</i> o <i>part</i> a la particularitat.
El responsable	La persona responsable	
Els representants de...	Representants de...	Ometem o substituïm l'article o el determinant.

B) Hi ha vegades que cal utilitzar els dos sexes:		
En lloc de	Proposta	Què fem?
Els professors	Les professores i els professors	Desdoblem el terme
Els funcionaris	Els funcionaris i les funcionàries (menys recomanat)	
Els delegats o les delegades	Els delegats o delegades	Amb la conjunció <i>o</i> recomanem doblar el nom, però no l'article per evitar que es puguin interpretar dos col·lectius diferents.

Candidat	Candidat/a	Utilitzem barres inclinades per separar la forma masculina de la femenina (útil en cas de formularis)
Usuari	Usuari/ària*	
* Si la forma femenina presenta diferències ortogràfiques respecte a la masculina que no consisteixin només a afegir o canviar una lletra, s'ha d'escriure la terminació femenina des de la vocal tònica incloent-hi aquesta.		

C) Formes genèriques amb adjectius:		
En lloc de	Proposta	Què fem?
Informe del metge	Informe mèdic	Substituïm substantius per adjectius
La junta de directors	La junta directiva	
Coneixement de l'home	Coneixement humà	
Drets de l'home	Drets humans	

D) Si tenim un <i>tothom</i> no fem servir <i>tots</i> :		
En lloc de	Proposta	Què fem?
Tots fan el que volen	Tothom/cadascú fa el que vol	Utilitzen tothom, algú, cadascú, qui,.. en comptes de tots, el, els, aquells,...
El sotasignat	Qui signa	
La dedicació de tot Atleta	La dedicació de qualsevol atleta	

E) Fem servir per a les dones el mateix tractament que es fa servir per als homes.		
En lloc de	Proposta	Què fem?
Senyor López i esposa, senyora Laura Pi	Senyor Joan López i senyora Laura Pi	Utilitzem el mateix tractament tant per a dones com per a homes. L'asimetria o la referència de la dona envers l'home és discriminativa.
Marc Pi, dissenyador i Laura Pi	Marc Pi, dissenyador i Laura Pi, interiorista	

F) Si sabem que és una dona fem servir el femení.		
En lloc de	Proposta	Què fem?

Advocat	Advocada	Fem servir la forma femenina o l'article femení sempre que es conegui la persona destinatària
Les dones professores	Les professores	Evitem fer ús d'apocops que tenen com a nucli el terme dona seguit de les denominacions que n'indiquen la posició pública.
La dona cap d'estudis	La cap d'estudis	

G) No pressuposar coses com aquestes:		
En lloc de	Proposta	Què fem?
Les dones de la neteja	El personal de neteja	No hem d'associar determinades professions únicament a les dones.
Les seves dones	Les seves parelles	No hem de tenir com a norma que la persona a qui en referim és heterosexual.
Les seves mullers	Els seus cònjuges	

H) Documents oficials i formularis.		
En lloc de	Proposta	Què fem?
Està a domicili	Amb domicili a	Modifiquem la fórmula "estar + adjectiu" per un substantiu no sexual.
Està llicenciat	Amb llicenciatura	
Està graduat	Amb el grau de	
El sol·licitant ha d'omplir	Cal omplir	Utilitzem formes no personals o amb el pronom es
	S'ha d'omplir	
El convidem	Us convidem	Utilitzem el tractament de vós en els escrits
Em plau convidar-lo	Em plau convidar-vos	

I) Cercar alternatives.		
En lloc de	Proposta	Què fem?
Molt agraïts	Us agraïm	Fem ús de perífrasis per no concretar el subjecte
Han estat premiats	Han rebut un premi	
Col·laboradors	Amb la col·laboració de	

Dades del signant de l'informe	Dades de qui signa l'informe	
--------------------------------	------------------------------	--

J) Formes dobles abreujades: per a textos breus i esquemàtics			
Singular		Plural	
Director/a	Administratiu/iva	Directors/ores	Tècnics/tècniques
Professor/a	Benvolgut/uda	Professors/ores	Socis/sòcies
Alumne/a	Funcionari/ària	Doctors/ores	Tutor/a Tutors/es

9.2. Recursos

9.2.1. Articles

- Del Moral, Carmela. (11 d'octubre de 2018). *Ser nena no és fàcil*. El Periódico. Recuperat a: https://www.elperiodico.cat/ca/societat/20181011/ser-nena-no-es-facil-7083366?fbclid=IwAR2_DJe_o-TS4YBr2E-kfNqk5P2M7PvZj1US2SuoSfk9U7aSwyeS0JgG4c
- Minotta, C., Meneses, Y. (2018) Escuela, raza, sexo, etnia, racismo, homofobia y daño psicosocial *Revista Nacional e Internacional de Educación Inclusiva*, 11,(1). Recuperat a: <http://salutsexual.sidastudi.org/resources/inmagic-img/DD50262.pdf>
- Oliver, D. (7 de febrer 2020). *Estereotipos de género: cuando los niños no pueden ser princesas*. El País. Recuperat a: https://elpais.com/elpais/2020/02/03/mamas_papas/1580724775_704766.html

9.2.2. Webs

- Ajuntament de Barcelona . *Masculinitats*. Recuperat a : <https://ajuntament.barcelona.cat/recursospedagogics/ca/masculinitats/introduccio>
- XTEC. *Pla per a la igualtat de gènere en el sistema educatiu*. Generalitat de Catalunya. Recuperat a: http://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0052/639685da-0e9a-4aaf-bf91-2785a5ba79bf/acord_govern_pla_igualtat.pdf
- XTEC. *Projecte de convivència*. Departament d'Educació. Recuperat a: <http://xtec.gencat.cat/web/.content/centres/projeducatiu/convivencia/documentos/PdC.pdf>

- Organització de les Nacions Unides. *Objectius de desenvolupament sostenible. Agenda 2030: objectiu número 5, Igualtat de gènere..* Recuperat a:
<https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/gender-equality/>
- Educagénero. [Blog]. Recuperat a: <http://educagenero.blogspot.com/>

9.2.3. Vídeos

- DeGeneres, E. [TheEllenShow]. (31 de gener 2014). *Bic Pens for Women*. [Arxiu de vídeo]. Recuperat a: <https://www.youtube.com/watch?v=eCyw3priWhc&t>
- Ejemplos de publicidad no sexista. [Arxiu de vídeo]. Recuperat a:
<https://youtu.be/8DrI16y4NSU>
- *Desmuntant el sistema sexe/gènere*. Llista de reproducció. (2017) Oh My Goig! Betevé. [Arxiu de vídeo]. Recuperat a:
<https://youtube.com/playlist?list=PLczouflaV-zahZCqSd9AI854dZtDr3vHJ>

9.2.4. Documents

- Ajuntament de Barcelona.(2018) Guia d'ús no sexista del llenguatge. 10 punts per visibilitzar les dones en el llenguatge. Barcelona: Ajuntament de Barcelona. Recuperat a:
<https://ajuntament.barcelona.cat/bcnantimasclista/sites/default/files/decaleg-llenguatgeinclusiu-v20.pdf>
- Carrizo, S., Gorvein, N, López, B. i Velasco, C. Mujeres con derechos. La Salud sexual y reproductiva, un derecho humano. Bizkaia: Medicus Mundi. Recuperat a:
<https://www.medicusmundi.es/storage/resources/publications/56fa9d82ebde1.pdf>
- Col·lectiu #OnSónLesDones (2020).Informe "Re-recomptem". Recuperat a:
https://gallery.mailchimp.com/edd844fc3b205d0aca61d26b1/files/19414b87-6355-4951-aa2a-04a52a7efcae/OSLD_informe_Si_ndic_2019_final.pdf
- Departament de Governació, Administracions Públiques i Habitatge. Pla d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes de l'Administració de la Generalitat de Catalunya. Recuperat a:
http://politiquesdigitals.gencat.cat/web/.content/funcio_publica/documents/politiques_socials/igualtat_oportunitats/arxius/Pla-digualtat-doportunitats-entre-dones-i-homes-de-lAdministracio-de-la-Generalitat-de-Catalunya.pdf
- Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. (2017). Protocol marc d'actuacions contra el maltractament a infants i adolescents de Catalunya. Generalitat de Catalunya. Recuperat a:
https://treballiaferssocials.gencat.cat/web/.content/03ambits_tematic/07infanciaiadolescencia/DEST_columna_dreta/documents/Protocol-Marc-Maltractament-IA.pdf

- DDAA, (2019) La Transmissió dels valors en la infància: guia per a infants de 0 a 6 anys. Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, Generalitat de Catalunya. Recuperat a: https://treballiaferssocials.gencat.cat/web/.content/01departament/08publicacions/ambits_tematicos/civisme/03Transmissiodevalors/Transmissio-valors-_LF12.pdf
- Hernández, S. (2009) Convenció sobre els drets dels infants. Versió per a nens de 6 a 8 anys. Save the Children. Recuperat a: https://projectes.escoltesiguies.cat/imatges/pujades/files/Convencio_6-8.pdf
- Hernández, S. (2009) Convenció sobre els drets dels infants. Versió per a nens de 9 a 11 anys. Save the Children. Recuperat a: https://projectes.escoltesiguies.cat/imatges/pujades/files/Convencio_9-11.pdf
- Institut Català de les Dones. (2008). Receptes per visualitzar les dones en l'àmbit de l'educació. Recuperat a: <http://www.mujerpalabra.net/pensamiento/lenguaje/eulalialledocunill/2008lcdXuletaEducaio.pdf>
- Jiménez, E., Vilaplana, G., Cela, X. (2015) Pam a pam, coeduquem. Associació Candela i Institut Català de les Dones, Generalitat de Catalunya. Recuperat a: http://dones.gencat.cat/web/.content/03_ambits/docs/vm_pam_a_pam_coeduquem.pdf
- La convivència en els centres d'educació infantil i primària. Departament d'Educació. Recuperat a: http://ensenyament.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/monografies/convivencia-centres-infantil-primaria/la_convivencia_centres_deducacio_infantil_primaria.pdf
- Organització de les Nacions Unides. (1989). Convenció sobre els drets de l'infant. Parlament de Catalunya. Recuperat a: <https://www.parlament.cat/document/cataleg/48039.pdf>

9.2.5. Guies

- Consell de Joventut de Barcelona. (2015). *Jo no vull ser princesa*. Recuperat a: <http://salutsexual.sidastudi.org/resources/inmagic-img/DD26751.pdf>
- Consell de Joventut de Barcelona. (2015). *Jo no vull ser pilota d'or*. Recuperat a: <http://salutsexual.sidastudi.org/resources/inmagic-img/DD26752.pdf>
- *Cosim la bretxa. Guia per visibilitzar les bretxes de gènere existents: causes, conseqüències i recursos per eliminar-les*. Consell Nacional de la Joventut de Catalunya (CNJC). Recuperat a: https://www.cnjc.cat/sites/default/files/u89/guia_cosim_la_bretxa.pdf